

ЗАКОН УКРАЇНИ
Про внесення змін до Закону України "Про культуру" щодо загальних засад надання населенню культурних послуг

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести до Закону України "Про культуру" (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., N 24, ст. 168 із наступними змінами) такі зміни:

1. У частині першій статті 1:

1) пункт 1 викласти в такій редакції:

"1) базова мережа закладів культури - комплекс закладів культури, інших підприємств, установ, організацій, закладів освіти сфери культури державної та комунальної форм власності, діяльність яких спрямована на створення умов для забезпечення: розвитку творчості людини, професійної художньо-творчої самореалізації особистості та отримання кваліфікацій у різних видах мистецтва; підготовки кадрів у сфері культури; збирання, збереження, використання і поширення інформації про матеріальні та духовні культурні цінності, наукові розробки; цілісності культурного простору України, доступності національного культурного надбання; дотримання прав громадян у сфері культури";

2) доповнити пунктами 1 1, 3 1, 5 1, 6 1 такого змісту:

"1 1) базовий набір культурних послуг - перелік, зміст та обсяг культурних послуг, які обов'язково мають надаватися жителям територіальної громади для забезпечення доступу до читання та інформації, музейних предметів, кінофільмів, можливостей для творчого самовираження, мистецької освіти";

"3 1) державна політика у сфері культури - нормативно-правова, регуляторна (адміністративна, економічна, фінансова) та публічна діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування, спрямована на забезпечення культурних потреб громадян відповідно до пріоритетів суспільного розвитку";

"5 1) заклад освіти сфери культури - юридична особа, що забезпечує здобуття мистецької освіти та/або підготовку кадрів у сферах культури та мистецтв";

"6 1) культурна послуга - дії фізичних та/або юридичних осіб, які провадять культурну діяльність, спрямовані на задоволення культурних, інтелектуальних потреб людини, забезпечення творчого, духовного розвитку особистості, що мають визначену вартість та споживаються в процесі надання (виконання) цих дій".

У зв'язку з цим пункти 5 1, 5 2 вважати відповідно пунктами 5 2, 5 3;

3) пункт 10 виключити;

4) доповнити пунктом 11 1 такого змісту:

"11 1) мистецька освіта - спеціалізована освіта у сферах культури та мистецтв";

5) пункт 21 викласти в такій редакції:

"21) творча діяльність - діяльність із створення, інтерпретації та виконання творів".

2. Абзац десятий пункту 1 частини другої статті 2 викласти в такій редакції:

"мистецької освіти та її науково-методичного забезпечення".

3. Статті 3 і 4 викласти в такій редакції:

"Стаття 3. Основні засади державної політики у сфері культури

1. Основними засадами державної політики у сфері культури є:
визнання культури одним з основних факторів самобутності Українського народу - громадян України всіх національностей (далі - Український народ);

сприяння створенню єдиного культурного простору України, збереженню цілісності культури;

захист і збереження культурної спадщини та культурних цінностей як основи національної культури, турбота про розвиток культури;

сприяння утвердженню гуманістичних ідей, високих моральних засад у суспільному житті;

забезпечення свободи творчості та форм культурного самовираження, захист прав інтелектуальної власності, авторського права і суміжних прав;

гарантування прав громадян у сфері культури;

забезпечення доступності для кожного якісних культурних послуг;

інклюзивність;

створення умов для творчого розвитку особистості, підвищення культурного рівня, естетичного виховання громадян, доступності мистецької освіти, задоволення культурних потреб Українського народу,

розвитку закладів культури незалежно від форми власності, залучення у сферу культури інвестицій, коштів від надання платних послуг, благодійної діяльності, з інших не заборонених законодавством джерел;
сприяння діяльності професійних творчих спілок та громадських організацій у сфері культури, активному функціонуванню державної мови в культурному просторі України, доступу громадян до культурних благ;

визначення естетичного виховання дітей та юнацтва пріоритетом розвитку культури;

забезпечення діяльності базової мережі закладів культури;

підтримка діяльності у сфері культури, пов'язаної з виготовленням і розповсюдженням електронних та друкованих засобів масової інформації, аудіо- та аудіовізуальної продукції, розробленням комп'ютерних технологій та підвищенням їх потенціалу для розширення доступу та залучення громадськості до діяльності у сфері культури тощо;

пропагування української національної культури у всій її різноманітності за кордоном та світового культурного надбання в Україні;

підтримка вітчизняного виробника у сфері культури;

стимулювання розвитку креативних індустрій та вироблення конкурентоспроможного креативного продукту;

забезпечення розвитку міжнародного культурного співробітництва;

формування страхового фонду документації про культурні цінності та документів на об'єкти культурної спадщини.

Стаття 4. Пріоритети державної політики у сфері культури

1. Пріоритетами державної політики у сфері культури є:

розвиток культури української нації, корінних народів та національних меншин України;

актуалізація ролі культури як системи цінностей, ресурсу для забезпечення сталого розвитку та консолідації суспільства;

посилення освітнього, інноваційного та комунікаційного потенціалу культури;

охорона культурної спадщини та культурних цінностей, збереження, відтворення та охорона традиційного характеру середовища;

естетичне виховання громадян, передусім дітей та юнацтва;

розвиток мистецької освіти, кадрове забезпечення сфери культури;

автономія та самоврядування закладів культури та закладів освіти у сфері культури;

розширення та модернізація культурної інфраструктури села;

охорона, заохочення та підтримка культурного розмаїття як одного з найважливіших чинників сталого розвитку держави;

економічна (фінансова), територіальна (фізична), соціальна та інформаційна доступність якісних культурних послуг для кожного;

створення, виробництво, тиражування, розповсюдження, демонстрування, споживання, популяризація, збереження та використання культурних благ;

розвиток державно-приватного партнерства, залучення інвестицій у сферу культури;

забезпечення проведення досліджень у сфері культури;

підвищення престижності у суспільстві професій у сфері культури;

розвиток креативних індустрій.

2. Пріоритети державної політики у сфері культури визначаються:

стратегіями, концепціями, програмами у сфері культури, що розробляються і затверджуються згідно із законодавством;

щорічним посланням Президента України до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України та програмами діяльності Кабінету Міністрів України, схваленими Верховною Радою України, в яких враховуються аспекти розвитку культури;

завданнями з розвитку сфери культури, визначеними планами пріоритетних дій Кабінету Міністрів України.

Пріоритети державної політики у сфері культури враховуються місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування у програмах соціально-економічного розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць.

3. Стратегію розвитку культури та план заходів щодо її реалізації, які ґрунтуються на принципах послідовності, наступництва і безперервності державної політики у сфері культури, затверджує Кабінет

Міністрів України один раз на п'ять років за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв".

4. Доповнити статтями 4 1 і 4 2 такого змісту:

"Стаття 4 1. Моніторинг та оцінювання реалізації державної політики у сфері культури

1. Моніторинг реалізації державної політики у сфері культури (далі - моніторинг) - це система регулярного спостереження, оцінювання та прогнозу динаміки кількісних і якісних змін у сфері культури.

Моніторинг здійснюється шляхом збирання, передавання, систематизації, збереження та аналізу інформації про стан сфери культури, прогнозування змін у цій сфері, розроблення рекомендацій для інформаційно-аналітичного забезпечення управління, прийняття рішень щодо запобігання негативним змінам у сфері культури, формування державної політики у сфері культури на засадах сталого розвитку. Джерелами даних моніторингу є статистична інформація, адміністративні дані, дані соціологічних та інших досліджень тощо.

2. Оцінювання реалізації державної політики у сфері культури - це вимірювання прямих ефектів, результативності та наслідків реалізації державної політики у сфері культури, програм розвитку, проектів, оцінювання впливу, а також надання рекомендацій щодо прийняття управлінських рішень.

3. Суб'єктами моніторингу та оцінювання реалізації державної політики у сфері культури є:

на рівні адміністративно-територіальної одиниці - органи місцевого самоврядування, місцеві органи виконавчої влади;

на загальнодержавному рівні - центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сфері культури.

Порядок і методику здійснення моніторингу та оцінювання реалізації державної політики у сфері культури затверджує Кабінет Міністрів України.

Стаття 4 2. Мінімальні стандарти забезпечення населення культурними послугами

1. Мінімальні стандарти забезпечення населення культурними послугами визначають:

базовий набір культурних послуг;

вимоги до ресурсного забезпечення базового набору культурних послуг;

показники та критерії оцінки якості надання культурних послуг.

Доступність культурної послуги визначається економічною (фінансовою), територіальною, фізичною, соціальною та інформаційною доступністю у необхідному для споживача вигляді з урахуванням зручного для отримувача місця, часу її надання.

Якість культурної послуги визначається сукупністю властивостей, що характеризують процес і результат її надання та обумовлюють здатність задовольнити певні потреби отримувача культурної послуги.

2. Мінімальні стандарти забезпечення населення культурними послугами, методику розрахунку собівартості базового набору культурних послуг, що надаються комунальними закладами культури, затверджує Кабінет Міністрів України.

Показники та критерії оцінювання якості надання культурних послуг затверджує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері культури".

5. Абзац десятий частини першої статті 6 викласти в такій редакції:

"здобуття мистецької освіти".

6. Частину другу статті 8 викласти в такій редакції:

"2. Діти дошкільного віку, учні, студенти, пенсіонери, особи з інвалідністю, інші категорії населення, визначені законом, мають право на відвідування державних та комунальних закладів культури, здобуття мистецької освіти на пільгових умовах, передбачених законодавством".

7. Частину третю статті 9 викласти в такій редакції:

"3. В Україні гарантується можливість утворення різних за формою власності та видами діяльності у сфері культури закладів культури - театрів, концертних організацій, філармоній, культурних центрів, продюсерських агентств, професійних мистецьких колективів, кіностудій, кіно-, відеопрокатних закладів, видавництва, музеїв, архівів, заповідників, художніх галерей (виставок), бібліотек, клубних закладів, закладів освіти сфери культури, студій, кінотеатрів, цирків, парків культури та відпочинку, архітектурних, дизайнерських, рекламних, реставраційних центрів і майстерень тощо".

8. У статті 12:

1) у частині першій:

абзац другий викласти в такій редакції:

"створення, виконання, тиражування, поширення (розповсюдження шляхом продажу, публічної демонстрації, публічного показу, публічного сповіщення, надання доступу тощо) та популяризація творів літератури і мистецтва";

доповнити абзацами шостим і сьомим такого змісту:

"вироблення креативного продукту;

навчання різним видам мистецтв та підготовка кадрів для сфери культури";

2) абзац дев'ятої частини другої викласти в такій редакції:

"заклади культури, заклади освіти сфери культури, а також підприємства, установи та організації всіх форм власності, статuti (положення) яких передбачають провадження діяльності у сфері культури".

9. Частину третю статті 14 викласти в такій редакції:

"3. У випадках, встановлених законом, або відповідно до стратегії розвитку культури фінансова підтримка суспільно важливих культурно-мистецьких заходів здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв, і центральними органами виконавчої влади, що реалізують державну політику у сферах культури та мистецтв, відповідно до закону".

10. У частині першій статті 19:

1) абзац перший викласти в такій редакції:

"1. Заклади культури різних організаційно-правових форм господарювання і форм власності утворюються та провадять діяльність відповідно до законодавства та цілей, передбачених їхніми статутами (положеннями)";

абзац другий виключити.

11. У статті 22:

1) частину першу доповнити абзацом четвертим такого змісту:

"забезпечення територіальної доступності для населення закладів культури, закладів освіти сфери культури, що надають базовий набір культурних послуг, враховуючи потреби та права у сфері культури усіх категорій населення";

2) частини другу і третю викласти в такій редакції:

"2. Базова мережа закладів культури формується органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування з дотриманням вимог державних соціальних нормативів у сфері обслуговування закладами культури, передбачених Законом України "Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії", та мінімальних стандартів забезпечення населення культурними послугами.

Виключення закладу з базової мережі закладів культури допускається за умови, що надання населенню культурних послуг забезпечить інший заклад культури чи заклад освіти сфери культури в межах відповідної територіальної громади з дотриманням вимог щодо доступності та якості культурних послуг та за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах культури та мистецтв.

Порядок формування базової мережі закладів культури визначає Кабінет Міністрів України. Існуючі заклади культури та заклади освіти сфери культури автоматично включаються до базової мережі закладів культури.

3. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв, визначає перспективи та напрями розвитку і зміст мистецької освіти.

Для системного методичного, навчально-методичного, науково-методичного супроводу та актуалізації змісту мистецької освіти, забезпечення професійного розвитку педагогічних працівників закладів освіти сфери культури органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування виходячи з потреб регіонів/населених пунктів можуть утворювати методичні установи/методичні відділи мистецької освіти. Типове положення про методичну установу/методичний відділ мистецької освіти затверджує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв";

3) частину четверту виключити.

12. У статті 23:

1) частини першу і другу викласти в такій редакції:

"1. До базової мережі закладів культури загальнодержавного рівня належать державні, у тому числі національні, заклади культури (бібліотеки, музеї, архіви, галереї, заповідники, цирки, театри, філармонії, музичні колективи і ансамблі, культурно-інформаційні та культурно-просвітницькі центри, кіностудії,

художні галереї, виставки національного (загальнодержавного) значення тощо), заклади освіти сфери культури (мистецькі школи, мистецькі ліцеї, фахові мистецькі коледжі, заклади вищої мистецької освіти).

2. До базової мережі закладів у сфері культури місцевого рівня належать комунальні заклади культури (бібліотеки, музеї, галереї, заповідники, виставкові зали, театри, філармонії, концертні організації, мистецькі колективи, кінотеатри, кіновідеопрокатні підприємства, об'єднання, палаци і будинки культури, інші клубні заклади, студії, центри народної творчості, центри народної культури, центри культурних послуг, парки культури та відпочинку тощо), заклади освіти сфери культури (мистецькі школи, мистецькі ліцеї, фахові мистецькі коледжі, заклади вищої мистецької освіти).

3 метою наближення місця надання культурних послуг до місця проживання громадян у населених пунктах можуть утворюватися філії закладів культури";

2) доповнити частинами третьою і четвертою такого змісту:

"3. Переліки закладів базової мережі закладів культури затверджують:

щодо базової мережі загальнодержавного рівня - центральні органи виконавчої влади, до сфери управління яких належать такі заклади;

щодо базової мережі місцевого рівня - місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах культури та мистецтв, на підставі отриманих від інших центральних органів виконавчої влади, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування переліків закладів культури, закладів освіти сфери культури складає і підтримує в актуальному стані зведений перелік закладів, включених до базової мережі закладів культури, та оприлюднює його на своєму офіційному веб-сайті.

4. З метою створення умов для забезпечення населення культурними послугами, раціонального та ефективного використання наявних ресурсів і матеріально-технічної бази закладів культури базової мережі місцевого рівня, їх модернізації за рішенням ради відповідної територіальної громади або спільним рішенням рад суміжних територіальних громад може бути утворений центр культурних послуг.

Центр культурних послуг - це багатофункціональний заклад культури, що має зручне розташування для відвідування жителями територіальної громади/суміжних територіальних громад, забезпечений кваліфікованими кадрами, має сучасну матеріально-технічну базу та спроможний забезпечувати надання комплексу культурних послуг, консультаційної, інформаційної допомоги, доступ до користування приміщеннями та обладнанням для творчості, неформального навчання та спілкування жителів територіальної громади з урахуванням чисельності, вікового, статевого, національного, соціального, професійного складу населення, мінімальних стандартів забезпечення населення культурними послугами.

Напрями роботи центру культурних послуг формуються згідно з потребами та інтересами жителів територіальної громади/суміжних територіальних громад.

Методичні рекомендації щодо організації функціонування центру культурних послуг затверджує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв".

13. Статтю 24 виключити.

14. У статті 26:

1) назву викласти в такій редакції:

"Стаття 26. Фінансово-господарська діяльність закладів культури";

2) у частині першій:

абзаци третій - шостий замінити шістьма новими абзацами такого змісту:

"кошти, що надходять від господарської діяльності;

кошти, одержані від надання платних послуг згідно з основною діяльністю закладів культури;

доходи від реалізації в установленому порядку майна, надання в оренду майна;

кошти, одержані за роботи (послуги), виконані (надані) закладом культури на замовлення підприємств, установ, організацій та фізичних осіб;

благодійні внески, добровільні пожертвування, дарунки у вигляді коштів, матеріальних цінностей, нематеріальних активів, одержані від фізичних та юридичних осіб;

гранти вітчизняних і міжнародних організацій".

У зв'язку з цим абзаци сьомий - дванадцятий вважати відповідно абзацами дев'ятим - чотирнадцятим;

абзац чотирнадцятий викласти в такій редакції:

"У разі одержання державними і комунальними закладами культури коштів від надання платних послуг та коштів з інших джерел фінансування, не заборонених законодавством, бюджетні асигнування не зменшуються та протягом бюджетного періоду не підлягають вилученню, крім випадків, передбачених законом";

доповнити абзацом п'ятнадцятим такого змісту:

"Державні і комунальні заклади культури мають право самостійно розпоряджатися надходженнями, одержаними від надання платних послуг та з інших джерел фінансування, не заборонених законодавством, з метою провадження діяльності, передбаченої установчими документами";

3) абзац другий частини другої викласти в такій редакції:

"Приватні заклади культури фінансуються їх засновниками та за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством";

4) доповнити частиною третьою такого змісту:

"3. Фінансування надання базового набору культурних послуг здійснюється за рахунок коштів державного та/або місцевих бюджетів, а також з інших джерел, не заборонених законодавством".

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності через шість місяців з дня його опублікування, крім пункту 2 цього розділу, який набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України:

1) забезпечити введення в дію нормативно-правових актів, що впливають з цього Закону, одночасно із набранням ним чинності;

2) підготувати пропозиції щодо запровадження культурної субвенції з державного бюджету для фінансування надання базового набору культурних послуг та внести їх на розгляд Верховної Ради України;

3) вжити заходів щодо утворення бюджетної установи, що належить до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв, зі сприяння розвитку креативних індустрій та виробленню креативного продукту, внести на розгляд Верховної Ради України проект закону, який визначатиме особливості діяльності такої установи;

4) у 2022 році поінформувати Верховну Раду України про стан виконання цього Закону.

Президент України

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ

29 квітня 2021 року

N 1432-IX